

МЕТОДОЛОГІЧНА РАМКА

IntegratEU

INTEGRATEU:

Літні школи

з питань охорони навколишнього середовища, сталого розвитку та екологічної поведінки для підтримки інтеграції та включення мігрантів та біженців у вищу освіту – підвищення компетентності викладачів університетів

Erasmus+ KA2 Партнерства у сфері вищої освіти

МЕТОДОЛОГІЧНА РАМКА

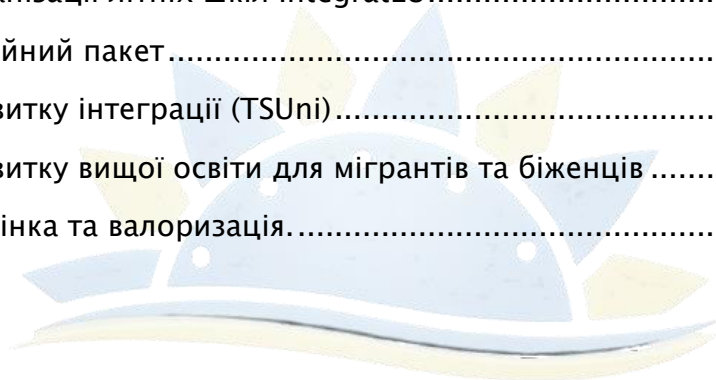

**Co-funded by
the European Union**

«Фінансується Європейським Союзом. Однак висловлені погляди та думки належать виключно авторам і не обов'язково відображають позицію Європейського Союзу або Європейського виконавчого агентства з питань освіти та культури (EACEA). Ні Європейський Союз, ні EACEA не несуть відповідальності за них».

Зміст

1.	Вступ:	4
2.	Аналіз потреб.....	5
3.	План роботи.....	8
3.1	Визначення та загальний підхід.....	9
3.2	Дидактичний підхід.....	15
3.3.	Реалізація	20
3.4.	Результати проєкту.....	21
3.4.1	Навчальний пакет.....	21
	Посібник.....	21
	Збірник заходів на свіжому повітрі (як це робити) (UNICT).....	22
	Посібник з організації літніх шкіл IntegratEU.....	25
3.4.2.	Інтеграційний пакет.....	26
	Посібник з розвитку інтеграції (TSUni).....	26
	Посібник з розвитку вищої освіти для мігрантів та біженців	33
4.	Тестування, оцінка та валоризація.....	36

IntegratEU

1. Вступ:

Метою цього проєкту є охоплення кількох важливих, але за своєю природою окремих тем. Під час розробки проєктної пропозиції ми визначили необхідність їхнього поєднання для досягнення кількох цілей, що мають надзвичайне значення в сучасних політичних, економічних та соціальних умовах у Європі. Проєкт зосереджується на таких соціальних та політичних питаннях: інтеграція та інклюзія мігрантів та біженців із особливим акцентом на сфері вищої освіти; захист навколишнього середовища, сталий розвиток та екологічна поведінка, а також підвищення кваліфікації викладачів вищих навчальних закладів з цих питань. Отже, проєкт має на меті ознайомити студентів із трьома одночасними цілями: залучення мігрантів та біженців до вищої освіти (шляхи підвищення компетентностей та інклюзії); навчання про роль та важливість охорони навколишнього середовища, сталого розвитку та екологічної поведінки в ЄС, з особливим акцентом на країнах-учасниках консорціуму проєкту та, зрештою, підвищення компетентностей викладачів у цьому напрямку.

З метою досягнення цих цілей партнери домовилися розробити цю Концептуальну основу як базу для спільного розуміння завдань, узгодженого визначення проблем та чітких орієнтирів для подальшої діяльності в рамках проєкту. Методологічна рамка охоплює кожен із результатів проєкту. Партнери дійшли згоди, що необхідно визначити та коротко описати кожен із результатів проєкту, щоб уточнити їхній зміст та забезпечити, щоб підсумкові результати проєкту відповідали цілям проєкту, логічно їх доповнювали та розширювали.

Методологічна рамка розроблена відповідно до такої структури:

1. Вступ.

2. Аналіз потреб

3. План роботи.

3.1. Визначення та загальний підхід.

3.2. Дидактичний підхід.

3.3. Реалізація.

3.4. Результати проєкту.

3.4.1. Навчальний пакет

- Посібник
- Збірник заходів на свіжому повітрі (як це робити)
- Посібник з організації літніх шкіл IntegratEU

3.4.2. Інтеграційний пакет

- Посібник з розвитку інтеграції
- Посібник з розвитку вищої освіти для мігрантів та біженців

4. Тестування, оцінка та валоризація.

2. Аналіз потреб

Багатовекторний характер проєкту вимагав додаткового дослідження щодо його передумов. Крім того, партнери проєкту визнали необхідність проведення спільного критичного обговорення концепції проєкту серед колег із країн-учасниць. Аналіз потреб базується на відповідях, зібраних від усіх партнерів проєкту на основі спільно розробленого опитувальника.

Анкета охоплювала всі аспекти проєкту та вимагала ретельної та вдумливої оцінки з боку респондентів. З цієї причини анкета містила узагальнену версію основних припущень проєкту з метою отримання широкого спектру думок. Анкета доступна на Google Drive проєкту разом з усіма наданими відповідями.

З метою отримання базової інформації про профілі респондентів їх попросили поділитися своїм досвідом участі в літніх школах. Це вважається важливим критерієм, що дозволяє нам фільтрувати відповіді за практичним або теоретичним досвідом. Більшість респондентів мають досвід, пов'язаний з літніми школами. Деякі як організатори, інші як учасники, лектори чи інші дописувачі.

Метою запропонованих анкет є зіставлення основних припущень проєкту, затверджених Європейською комісією, з думками зацікавлених сторін щодо самої ідеї, щоб стимулювати роздуми над ідеєю проєкту та зібрати альтернативні думки. Вони слугуватимуть орієнтиром для практичної реалізації проєкту на його початковому етапі, оскільки будуть узагальнені та враховані на наступних етапах реалізації проєкту.

Проєкт починається з короткого опису проєкту та його результатів. Переважна більшість рецензентів підтримала структуру та ідею проєкту. Проте було підкреслено, що деякі з використаних визначень потребують подальшого уточнення, оскільки вони можуть спричинити неоднозначність та плутанину під час реалізації проєкту.

Усі респонденти вважають проєкт IntegratEU добре структурованим, але все ж вважають за необхідне: (1) подальше розроблення та уточнення ролі освітньої платформи електронного навчання IntegratEU; (2) пов'язати Посібник для літньої школи, призначений для навчання університетських викладачів управлінню літніми школами, та Посібник з інтеграції, а саме посібник, що навчає викладачів, як проводити заняття з мігрантами: ці дві сфери не є повністю відокремленими. Важливо підкреслити взаємозв'язок між цими двома розділами, оскільки один розділ зосереджується на університетських викладачах як користувачах, тоді як інший також враховує основну цільову аудиторію, а також потенційних студентів-мігрантів та біженців. Крім того, необхідно уточнити зв'язок між методологіями, заснованими на навчанні через практичний досвід, та теоретичними припущеннями, з одного боку, і ціннісними припущеннями, що складають аксіологічну основу та зміст освітніх заходів, з іншого.

Посібник, представлений у вигляді списку пунктів, окреслив зміст. Одне критичне зауваження підкреслює, що тема екології в посібнику значною мірою перебуває під впливом економічного аспекту, натомість нехтуючи соціологічним аспектом, який мав би бути більш помітним; інше зауваження закликає приділити більшу увагу екологічній

стійкості в посібнику; крім того, було визнано, що ключовим аспектом, якого бракує в запропонованій структурі посібника, є визначення екологічної поведінки.

Перелік заходів на свіжому повітрі слугував орієнтиром та основою для мозкового штурму, оскільки багато респондентів висловили свої ідеї та аргументи, які заслуговують на увагу. Було запропоновано адаптувати заходи на свіжому повітрі до різних цільових груп – залежно від їхнього віку, соціального походження та рівня освіти. Кожен захід слід детально описати, вказавши його зміст, мету, яку потрібно досягти, та графік. Було б доцільно включити різні сценарії для одного заходу, залежно від часу, доступного для його проведення.

Що стосується методів навчання, більшість опитаних визнали необхідність застосування методів змішаного навчання, що охоплюють комплекс заходів на свіжому повітрі; усі опитані рекомендують поєднувати традиційні та загальноприйняті види освіти з неформальними та позаформальними заходами.

Це також стосується обговорення посібника з організації літніх шкіл, де підкреслюється необхідність просування цих курсів шляхом включення як формальних, так і заходів на свіжому повітрі. У порівнянні з Посібником з інтеграції, респонденти підтримують важливість включення концепцій, пов'язаних з міграцією, таких як стереотипи, упередження та мультикультуралізм: розділ про визнання та зменшення упереджень і стереотипів є необхідним, щоб дати викладачам можливість налагодити контакт з учнями з різних культур. Взаємодія з мігрантами та з різними культурами часто супроводжується виникненням стереотипів та упереджень. Оскільки їх неможливо усунути, необхідно сприяти їх усвідомленню та критичному осмисленню.

Такий самий підхід, що передбачає представлення загальної ідеї та проекту змісту, було використано для вивчення думок респондентів щодо Посібника з організації літньої школи IntegratEU та Посібника з інтеграції, в якому детально викладено ноу-хау та передові практики, пов'язані з активізацією учасників літньої школи. Інтерв'юери вважають за доцільне: (1) організовувати заняття як у формальних середовищах, а саме в класі, так і в неформальних середовищах, щоб зробити заняття більш інтерактивними; (2) проводити заняття, спочатку здійснюючи групову роботу для сприяння соціалізації, а потім розвиваючи певні індивідуальні види діяльності, стимулюючи рефлексію щодо змісту дисциплін. Важливість подальшої розробки уроків, що демонструють зв'язок між теорією та практикою, а також застосування на практиці змісту, вивченого під час уроків, також заслуговує на підкреслення. Інший важливий момент, який варто взяти до уваги, стосується необхідності розуміння навичок викладачів, щоб визначити, які навички вони повинні набути для управління уроками в рамках літньої школи. Це вимагатиме ретельного відбору учасників та їхньої активної залученості під час літньої школи.

Крім того, успішна школа може включати, окрім теоретичних занять та заходів на свіжому повітрі, польові практичні заняття, під час яких учасники можуть отримувати групові практичні завдання, що сприятимуть як безпосереднім цілям проекту, так і соціальній адаптації біженців. Такі польові завдання можуть включати розробку плану озеленення міського кварталу, збереження флори та фауни лісової зони на околиці міста або екологічно

орієнтоване проектування (екодизайн). Такі завдання нададуть можливість практикувати різні ролі, які учасники зможуть виконувати в майбутньому.

Заходи можуть бути спрямовані на набуття навичок шляхом активного навчання, наприклад, кампанії зі збору пластикових відходів у екологічно чистих районах. Ознайомлення з екологічною архітектурою, відвідування сміттєспалювальних заводів, сонячних та вітрових електростанцій тощо сприятиме засвоєнню екологічних цінностей завдяки особистому знайомству з передовим досвідом. Спільні екскурсії до парків/заповідників допоможуть розповісти про біорізноманіття та необхідність збереження видів.

У посібник слід включити психологічні аспекти роботи з біженцями з акцентом на використанні освітнього потенціалу для їхньої психологічної адаптації. Проведення семінарів/тренінгів із реалізацією групових проєктів (наприклад, переробка матеріалів; екодизайн; розробка планів збереження біорізноманіття); проведення дискусій з екоактивістами та представниками малого та середнього бізнесу щодо озеленення в архітектурі та урбаністиці, зеленої енергії в окремих домогосподарствах та малих і середніх підприємствах, зелених технологій тощо. Можна організувати майстер-клас для учасників у державних та приватних закладах громадського харчування, які відомі своєю екологічною діяльністю у веденні бізнесу. Можливі спільні заходи з приготування їжі з використанням місцевих сезонних та вироблених за принципами сталого розвитку продуктів. Ці заходи підвищать інтерес біженців та відкриють нові можливості для їхньої власної участі у приватному бізнесі, пов'язаному з екоактивізмом.

Також було вивчено думки щодо ідеї створення Посібника для мігрантів та того, як надати детальну інформацію про вступ до університету з розділами про вищу освіту та екологічну поведінку. Посібник для мігрантів та біженців міститиме детальні інструкції щодо вступу на університетські курси. У цьому контексті необхідно включити до посібника додатковий розділ, який розглядає не лише важливість прийняття екологічно відповідальної поведінки, а й орієнтацію на роботу з екологічними питаннями. З огляду на те, що посібник призначений для мігрантів, пропонується видати його кількома мовами.

Концептуалізація освітньої платформи електронного навчання, інтерактивної бібліотеки та пасивних матеріалів також була представлена з метою зіставлення припущень проєкту та досвіду респондентів, а також для стимулювання творчого мислення. Було зроблено пропозицію щодо інтерактивної комунікації між викладачами університету та студентами не лише через особистий обмін інформацією, а й через обмін повідомленнями та електронними листами. Крім того, слід розробити платформу, яка надаватиме простір для вільної взаємодії студентів та зберігатиме різноманітні матеріали для підтримки викладачів університету та мігрантів: платформа має бути простою та забезпечувати належні форми зворотного зв'язку для підтримки навчання та консультацій. Платформа має забезпечувати взаємодію між залученими учасниками.

Щодо інтерактивної бібліотеки IntegratEU було зроблено цікаву пропозицію щодо її структури. Її слід будувати з урахуванням чотирьох аспектів: (а) європейські документальні матеріали, тобто забезпечення огляду європейської документації, рекомендацій та всього

іншого, що може бути корисним для тих, хто працює в галузі екології; (б) включення низки наукових матеріалів з цих тем; (с) справедливе включення наукових та освітніх матеріалів європейського й національного рівнів; (д) створення пошукової системи, здатної відповідати потребам користувачів. Також існує потреба у створенні бібліотеки шляхом включення матеріалів з екології для тематичних та концептуальних ядер. Крім того, створення бібліотеки, що забезпечує швидкий доступ до бібліографії, розрізняючи теоретичні та дослідницькі матеріали. Особисті історії успішної екологічної діяльності повинні бути включені до бібліотеки. Інтерактивні онлайн-чати для користувачів бібліотеки допомогли б сформувати мережі зацікавлених сторін та створити нові проекти, а також інтегрувати біженців загалом. Важливою була б багатомовна підтримка. Створення тематичного каталогу допомогло б задовольнити індивідуальні інтереси, наприклад, його можна було б організувати за секторами — зелена енергетика, стале сільське господарство, збереження біорізноманіття, водні ресурси тощо.

Анкета також мала на меті отримати орієнтовні відповіді щодо потреби та потенційної привабливості отриманих освітніх результатів. Зрештою, замикаючи повне коло, анкета дозволила респондентам також надати свої загальні, але критичні роздуми щодо структури та результатів проекту.

Загалом, аналіз потреб підтверджує правильність концептуалізації проекту. Жоден з рецензентів не поставив під сумнів обґрунтування та визнав необхідність продовжувати реалізацію проекту. Водночас аналіз потреб надав ширшу перспективу та приніс нові ідеї, які заслуговують на увагу членів консорціуму. Ці рекомендації будуть додатково обговорені та враховані під час майбутніх зустрічей у рамках проекту та протягом усього періоду його реалізації.

3. План роботи

Як зазначалося, методологічна рамка окреслить підходи та методи для розробки всіх результатів проекту. На основі затвердженої заявки на проект, а також аналізу потреб та контексту, запропоновані результати проекту та відповідна структура концептуальної основи є такими:

3.1 Визначення та загальний підхід. У цьому розділі буде наведено вичерпне визначення та загальну методологію розробки проекту;

3.2. Дидактичний підхід. У цьому розділі основна увага приділятиметься дидактичним стратегіям та освітнім методам, які будуть використовуватися протягом усього проекту;

3.3. Реалізація. Тут буде розроблено процес реалізації для ефективного впровадження ініціатив проекту;

3.4. Результати проекту. Тут будуть окреслені конкретні результати проекту, які включають

3.4.1. Навчальний пакет, що містить: а) Посібник. Посібник надасть необхідні рекомендації та базові знання для учасників проекту; б) Збірник заходів на свіжому повітрі. Цей збірник міститиме практичні інструкції щодо проведення різних заходів на свіжому повітрі, в) Посібник з організації літніх шкіл IntegratEU. Цей посібник слугуватиме вичерпним керівництвом для організації літніх шкіл у рамках ініціативи IntegratEU,

3.4.2. Інтеграційний пакет, що складається з: а) Посібника з інтеграції. Цей посібник надасть детальні процедури для сприяння інтеграції; та б) Посібник з розвитку вищої освіти для мігрантів та біженців. Цей посібник сприятиме інтеграції мігрантів та біженців у систему вищої освіти. Остання частина Рамки: 4. Тестування, оцінка та валоризація, роз'яснить зусилля партнерів щодо тестування, оцінки та валоризації результатів проєкту для забезпечення їхньої ефективності та сталого розвитку.

3.1 Визначення та загальний підхід

У 21 столітті світ стикається з численними викликами, як природними, так і соціальними. Ці виклики включають зміну клімату, втрату біорізноманіття, погіршення стану довкілля, міграцію та соціальні проблеми, такі як економічна нерівність, соціальна ізоляція та політична нестабільність. Розуміння та вирішення цих проблем вимагає комплексного підходу, що поєднує наукові знання, міждисциплінарну співпрацю та соціальну обізнаність. Залучення біженців та мігрантів до освіти є важливим кроком у подоланні цих викликів, оскільки це сприяє створенню більш інклюзивних та стабільних суспільств.

Концепція охорони навколишнього середовища почала формуватися в середині 20 століття, коли вчені та громадськість почали усвідомлювати масштаби негативного впливу людської діяльності на природу. Ефективні стратегії охорони навколишнього середовища включають зменшення забруднення, використання зелених технологій, перехід на відновлювані джерела енергії, а також збереження та відновлення природних екосистем. Вони також передбачають зміну поведінки людей, підвищення екологічної свідомості та розвиток сталого споживання та виробництва. Важливу роль відіграють також міжнародне співробітництво та інтеграція екологічних питань у всі сфери політики.

Екологічні питання вимагають не лише глибокого розуміння ситуації, а й активних дій для забезпечення сталого розвитку та збереження довкілля для майбутніх поколінь. У цьому контексті освітні ініціативи відіграють важливу роль у формуванні екологічної свідомості та поведінки. Зміна клімату є одним із найбільших викликів, що впливає на всі аспекти життя, включаючи сільське господарство, охорону здоров'я, енергетичні ресурси та водопостачання.

Проєкт IntegratEU має на меті створити навчальну платформу для розвитку потенціалу в галузі охорони навколишнього середовища та сталого розвитку. За допомогою навчання проєкт прагне підвищити екологічну свідомість, сприяти екологічно відповідальній поведінці та забезпечити соціальну інтеграцію мігрантів та біженців.

Проєкт IntegratEU спрямований не тільки на підвищення рівня обізнаності та підготовки у сфері охорони навколишнього середовища та сталого розвитку, а й на сприяння соціальній інтеграції мігрантів та біженців через освіту.

Основними етапами проєкту є:

1. Розробка навчальних матеріалів та програм: цей етап передбачає розробку міждисциплінарних курсів та навчальних модулів з таких тем, як управління навколишнім середовищем, зміна клімату, сталі технології, сталий розвиток та національна екологічна політика. Розробка навчальних матеріалів щодо можливостей здобуття вищої освіти для

представників вразливих груп. Курси мають бути адаптовані до сучасних викликів та перспектив розвитку, а також до конкретних потреб мігрантів та біженців;

2. Розробка практичних рекомендацій щодо організації літніх шкіл: організація літніх шкіл для біженців та мігрантів, щоб надати їм можливість долучитися до вивчення практичних кейсів і проєктів, обговорити питання з експертами та активістами, а також здійснити практичні заходи для покращення їхньої екологічної обізнаності та практичних навичок. Літня школа є платформою для інтерактивного навчання, формування команд, міжкультурного обміну досвідом, соціальної адаптації та інтеграції в європейське суспільство;

3. Підтримка інтеграції: проєкт включає низку заходів для підтримки мігрантів та біженців у їхній адаптації до нового освітнього та соціального середовища. До них належать мовна підтримка, програми наставництва, психологічна підтримка, інформація щодо доступу до освіти та соціальних послуг тощо. Особлива увага приділяється створенню дружньої та інклюзивної атмосфери для сприяння інтеграції біженців та мігрантів у приймаюче суспільство;

4. Моніторинг та оцінка: систематичний аналіз ефективності проєкту та його впливу на учасників. Це включає збір даних щодо задоволеності учасників, оцінку змін у знаннях та навичках, а також аналіз впливу на соціальну інтеграцію мігрантів та біженців. Результати моніторингу використовуються для адаптації та вдосконалення програм та підходів.

У цьому контексті екологічна освіта є важливим аспектом інтеграції біженців та мігрантів у європейське суспільство. Екологічна освіта не тільки сприяє розумінню основних екологічних принципів та проблем, а й допомагає новоприбулим адаптуватися до соціальних норм та практик, важливих для сталого розвитку приймаючої країни.

Екологічна освіта є важливою для інтеграції біженців та мігрантів. Вона підвищує екологічну обізнаність. Екологічна освіта допомагає усвідомити важливість охорони навколишнього середовища та раціонального використання ресурсів. Це особливо актуально в європейських країнах, де дотримання екологічних стандартів є важливим елементом суспільного життя. Розуміння та прийняття цих стандартів допомагає мігрантам та біженцям адаптуватися до нового середовища та брати активну участь у суспільному житті.

Екологічна освіта також покращує якість життя. Знання екологічних практик, таких як сортування відходів, економія енергії та води, а також використання екологічно чистих продуктів і технологій, можуть покращити якість життя мігрантів та біженців. Це не тільки сприяє здоров'ю, а й допомагає зменшити витрати на енергоносії, що є важливим фактором економічної інтеграції.

Водночас участь у екологічних ініціативах та проєктах, таких як добровільні прибирання, зелені ініціативи та кампанії з охорони природи, сприяє соціальній взаємодії з місцевим населенням. Це дає змогу мігрантам та біженцям налагоджувати соціальні зв'язки, розширювати свої соціальні кола та знаходити спільні інтереси з місцевими жителями.

Екологічна освіта також може надати мігрантам та біженцям знання та навички, необхідні для роботи у сферах сталого розвитку, екології та зелених технологій. Це відкриває нові можливості для працевлаштування та професійного розвитку, що є важливим кроком на

шляху до економічної незалежності.

Водночас участь мігрантів та біженців у вищій освіті має вирішальне значення для їхньої інтеграції в приймаюче суспільство. Це особливо актуально для біженців та мігрантів з України, які були змушені покинути свої домівки через військову агресію Росії. Вища освіта відіграє ключову роль у процесі інтеграції, надаючи їм знання, навички та можливості, необхідні для успішної адаптації до нового середовища.

Освіта є основою для побудови професійної кар'єри: здобуваючи вищу освіту, мігранти та біженці отримують кваліфікацію, яка робить їх більш конкурентоспроможними на ринку праці. Це, у свою чергу, сприяє економічній незалежності та зменшує навантаження на системи соціальної підтримки.

Освіта сприяє соціальній інтеграції. Навчання у вищій школі сприяє взаємодії між мігрантами та біженцями та місцевими студентами, викладачами та іншими членами академічної спільноти. Це створює можливості для культурного обміну, розширює кругозір та зменшує соціальну ізоляцію. Взаємодія з місцевим населенням допомагає біженцям та мігрантам краще зрозуміти соціальні норми, цінності та звичаї країни, що їх прийняла.

Водночас можливість продовжити або розпочати навчання може позитивно вплинути на психологічний стан мігрантів та біженців, підвищити їхню самооцінку та надати надію на майбутнє. Освіта відкриває нові горизонти та надає можливості для саморозвитку, що є важливим для подолання наслідків травм, спричинених міграцією, особливо для вимушених мігрантів із країн, що перебувають у стані війни, зокрема з України.

Освічені мігранти та біженці можуть зробити важливий внесок у розвиток країн, що їх приймають, особливо у сферах науки, технологій, культури та економіки. Вони можуть привнести нові ідеї, інновації та практики, сприяти розвитку країни та збагатити культурне життя. Інтеграція мігрантів та біженців також допомагає вирішити проблему старіння населення у багатьох європейських країнах завдяки залученню молодих та активних людей.

Інтеграція біженців та мігрантів у європейське суспільство може вирішити низку нагальних проблем та принести позитивні коротко- та довгострокові результати:

- **Вона може сприяти більшому культурному та соціальному різноманіттю.** Освіта дає змогу мігрантам та біженцям інтегруватися в нові суспільства, зберігаючи при цьому свою культурну ідентичність. Вона збагачує культурний ландшафт країн, що їх приймають, сприяючи формуванню мультикультурних суспільств, які поважають різні погляди та традиції.

- **Доступ до вищої освіти для мігрантів та біженців є важливим кроком у боротьбі з соціальною нерівністю:** він забезпечує рівні можливості для всіх людей, незалежно від їхнього походження, а сприяє соціальній справедливості;

- **Зрештою, це може створити умови для повернення біженців та мігрантів до своїх країн.** Освіта може закласти основу для повернення мігрантів та біженців до своїх країн, щойно місцева ситуація стабілізується. Завдяки набутим знанням та навичкам вони можуть стати рушійною силою змін та сприяти відновленню й розвитку своєї країни.

Тому залучення мігрантів та біженців, особливо з України, до європейських закладів вищої

освіти є не лише гуманітарним жестом, а й інвестицією в майбутнє: це створює нові можливості для особистого та професійного розвитку, сприяє соціальній стабільності та економічному зростанню, а також збагачує культурне життя приймаючих суспільств.

Інтеграція біженців та мігрантів у європейське суспільство є складним і багатогранним процесом, що вимагає цілеспрямованих зусиль на багатьох рівнях. Одним із ключових елементів цього процесу є високий рівень професійної підготовки викладачів вищих навчальних закладів, які відіграють центральну роль у освітній та соціальній інтеграції новоприбулих. Викладачі повинні мати не лише ґрунтовні знання своїх академічних дисциплін, а й відповідні педагогічні навички для ефективного навчання біженців та мігрантів.

Вимоги до професійної підготовки викладачів:

1. Міжкультурна компетентність: викладачі вищих навчальних закладів повинні розуміти культурне походження та різноманітність своїх студентів. Це включає розуміння різних освітніх та культурних контекстів, з яких походять біженці та мігранти. Міжкультурна компетентність допомагає створити інклюзивне навчальне середовище, в якому всі студенти почуваються поваженими та включеними.

2. Знання конкретних потреб та викликів: викладачі повинні бути обізнані з унікальними викликами, з якими стикаються біженці та мігранти, такими як мовні бар'єри, травми, пов'язані з переміщенням (війною), та інші психосоціальні фактори. Ці знання дають їм змогу розробляти індивідуальні навчальні програми та підходи, що враховують ці потреби.

3. Знання сучасних методів навчання: викладачі повинні бути ознайомлені з інноваційними педагогічними підходами, що сприяють активному навчанню та залученню студентів. До них можуть належати інтерактивні методи навчання, використання технологій, проєктне навчання та інші техніки, що допомагають створити динамічне навчальне середовище.

4. Організація літніх курсів: Викладачі, які беруть участь у літніх курсах, повинні знати, як організувати такі програми, включаючи розробку навчальної програми, набір викладачів, організацію логістики та забезпечення необхідних ресурсів. Літні курси є важливим інструментом для надання інтенсивного та цілеспрямованого навчання, особливо студентам, які потребують додаткової підтримки.

Методологічні аспекти викладання:

1. Інклюзивні педагогічні практики: Професори повинні вміти створювати інклюзивний навчальний план, що враховує різноманітне походження, культурні та мовні особливості їхніх студентів. Це включає адаптацію навчальних матеріалів, використання різноманітних методів оцінювання та підтримку студентів, які зазнають труднощів.

2. Психологічна підтримка та емпатія: вчителі повинні бути підготовлені до того, щоб надавати учням як психологічну, так і академічну підтримку. Вони мають розуміти важливість емоційного благополуччя учнів і вміти створювати сприятливе середовище, в якому учні можуть відкрито висловлювати свої потреби та занепокоєння.

3. Постійний професійний розвиток: Професійний розвиток викладачів не є одноразовим

процесом: вони повинні постійно оновлювати свої знання та навички через семінари, участь у практикумах, обмін досвідом з колегами, самоосвіту тощо. Це дозволяє їм бути в курсі останніх освітніх тенденцій та адаптувати свій підхід до мінливих потреб своїх студентів.

Високий рівень професійної підготовки викладачів є необхідною умовою успішної інтеграції біженців та мігрантів у європейське суспільство. Він гарантує надання якісної освіти, сприяє соціальній інтеграції та створює умови для розвитку професійного потенціалу новоприбулих. Отже, викладачі відіграють ключову роль у забезпеченні рівних можливостей для всіх студентів, незалежно від їхнього походження та умов життя.

Водночас заходи на свіжому повітрі в рамках літніх курсів мають вирішальне значення для адаптації, психологічної реабілітації та інтеграції біженців і мігрантів. Заходи на свіжому повітрі надають можливості для відпочинку, соціалізації та зміцнення фізичного й психічного здоров'я, що є особливо важливим для тих, хто пережив стресові події та травматичні ситуації.

Участь у заходах на свіжому повітрі може допомогти біженцям та мігрантам пристосуватися до нових умов життя та створити дружню й толерантну атмосферу, де вони зможуть дізнатися про місцеві культури та традиції. Спорт, ігри та спільні виїзди полегшують налагодження нових дружніх стосунків та пошук підтримки серед однолітків.

Фізична активність на свіжому повітрі має значний позитивний вплив на психічне здоров'я. Для людей, які пережили травматичну подію, такі заходи можуть допомогти зменшити стрес, тривогу та депресію. Групові заходи сприяють формуванню почуття приналежності та підтримки, що є важливим для одужання після травми.

Заняття на свіжому повітрі можуть допомогти біженцям та мігрантам інтегруватися в нові суспільства. Вони дають можливість вивчити нові мови, культурні норми та цінності. Спільні заходи можуть допомогти новоприбулим відчувати себе частиною спільноти, зміцнюючи почуття приналежності та запобігаючи соціальній ізоляції.

Таким чином, активний відпочинок на свіжому повітрі сприяє розвитку біженців та мігрантів у всіх аспектах — фізичному, емоційному, соціальному та когнітивному. Він допомагає їм залишатися здоровими, підвищує рівень енергії та сприяє загальному благополуччю. Літні школи з активним відпочинком на свіжому повітрі є важливим інструментом підтримки та інтеграції біженців і мігрантів, що полегшує їм адаптацію до нового життя та розвиток у здоровому та сприятливому середовищі.

Отже, заходи на свіжому повітрі в літніх школах є важливим інструментом підтримки біженців та мігрантів у їхній адаптації, реабілітації та інтеграції в нове суспільство. Вони сприяють розвитку позитивних міжособистісних стосунків, покращують фізичне та психічне здоров'я та допомагають сформувати позитивне ставлення до нового оточення.

З огляду на вищезазначене, можна з упевненістю стверджувати, що проєкт IntegratEU є важливою ініціативою, яка поєднує освіту, екологічну обізнаність та соціальну інтеграцію. У контексті глобальної екологічної кризи та соціальних викликів, таких як міграція та біженці, такі проєкти мають вирішальне значення для формування сталого суспільства. Вони не лише підвищують екологічну обізнаність, а й допомагають створити інклюзивне освітнє середовище, де кожен, незалежно від походження, може отримати якісну освіту та

долучитися до вирішення глобальних проблем.

Визначення ключових термінів.

Охорона навколишнього середовища — це комплекс заходів та політик, спрямованих на захист і збереження природних ресурсів та екосистем від негативного впливу людської діяльності. Сюди входять управління відходами, захист води, повітря, ґрунту та біорізноманіття, а також боротьба зі зміною клімату. Охорона навколишнього середовища стає дедалі важливішою, оскільки зростання населення та індустріалізація посилюють тиск на природні системи.

Сталий розвиток — це концепція, що поєднує економічні, соціальні та екологічні аспекти та має на меті створення суспільства, де кожен може жити гідно, не завдаючи шкоди довкіллю. Сталий розвиток включає не лише економічне зростання, а й соціальну справедливість та екологічну стійкість. Він вимагає переходу до економіки, яка споживає менше ресурсів і виробляє менше відходів, а також справедливішого розподілу ресурсів і можливостей між поколіннями та різними соціальними групами.

Екологічна поведінка — це сукупність дій та звичок, спрямованих на зменшення шкідливого впливу на довкілля. Вона охоплює багато аспектів повсякденного життя, таких як енергоефективність, зменшення споживання води, використання екологічно чистих продуктів, сортування та переробка відходів, а також вибір екологічного транспорту. Екологічна поведінка є важливим чинником у побудові сталого суспільства і вимагає як індивідуальної відповідальності, так і системного підходу з боку урядів, бізнесу та неурядових організацій.

Активний відпочинок — це діяльність, що відбувається на відкритому повітрі, поза закритими приміщеннями. Ця діяльність може включати різноманітні фізичні, освітні, культурні, соціальні та розважальні заходи, такі як спортивні події, піші прогулянки, пікніки, кемпінг, спорт, екскурсії, фестивалі, концерти або освітні програми. Головною особливістю цих заходів є те, що вони відбуваються на відкритому повітрі. Головною особливістю цих заходів є те, що вони відбуваються на відкритому повітрі, що дозволяє учасникам насолоджуватися природою, отримувати користь від фізичної активності та взаємодіяти з іншими в природному середовищі. Ці заходи можуть організовуватися з метою поліпшення фізичного та психічного здоров'я учасників, сприяння соціальній взаємодії та розвитку різноманітних навичок.

Європейська соціальна інтеграція біженців та мігрантів — це процес, за допомогою якого новоприбулі адаптуються та інтегруються в соціальне, економічне, культурне та політичне життя країни, що їх приймає. Це означає надання їм рівних можливостей для соціальної участі, повагу до їхніх прав та обов'язків, а також повагу до культурного розмаїття.

Теоретичні моделі інтеграції біженців та мігрантів описують різні підходи та механізми, за допомогою яких новоприбулі можуть стати частиною приймаючого суспільства. До них належать асиміляція, мультикультуралізм, інклюзія та інтеркультуралізм, і кожна модель має свої особливості щодо збереження культурної ідентичності та ступеня участі в суспільному житті.

Акультурація біженців та мігрантів — це процес адаптації до нових соціальних, культурних,

економічних та правових умов у країні, що їх приймає. Цей процес включає вивчення мови, пошук житла та роботи, розуміння місцевих законів і традицій, а також формування соціальних зв'язків.

Літня школа — це короткострокова освітня програма, яка зазвичай проводиться влітку і спрямована на поглиблення знань у певній галузі або розвиток нових навичок. Вона може включати лекції, семінари, майстер-класи, групову роботу та проекти. Літні курси можуть бути важливим інструментом для професійного розвитку, налагодження контактів та обміну досвідом.

Біженці — це люди, які були змушені покинути свої рідні країни через переслідування, війну, насильство або інші загрози їхньому життю чи свободі. Вони шукають захисту в іншій країні, де їм надано притулок на підставі міжнародних конвенцій та національного законодавства.

Мігранти — це люди, які переїжджають з однієї країни в іншу в пошуках кращих умов життя, роботи або навчання. Причини міграції можуть бути економічними, соціальними, політичними або екологічними. Міграція може бути добровільною або вимушеною, залежно від обставин, що змушують людей залишати свої рідні країни.

Соціально вразливі групи — це люди, які особливо наражаються на ризик дискримінації, соціальної ізоляції або економічної нестабільності. Вони можуть мати труднощі з доступом до основних послуг та прав, таких як охорона здоров'я, освіта, житло та правова допомога. До цієї категорії можуть належати етнічні меншини, жінки, діти, мігранти та біженці.

3.2 Дидактичний підхід

Проект має на меті підвищити обізнаність громадськості щодо навколишнього середовища, сприяти екологічно відповідальній поведінці та забезпечити соціальну інтеграцію мігрантів та біженців. Він включає низку заходів для підтримки мігрантів та біженців у їхній адаптації до нового освітнього та соціального середовища, зокрема мовну підтримку, програми наставництва, психологічну допомогу та інформацію щодо доступу до освіти та соціальних послуг, зосереджуючись на створенні гостинної атмосфери, щоб полегшити інтеграцію біженців та мігрантів у приймаюче суспільство.

Роль у створенні середовища, яке дозволяє мігрантам почуватися бажаними гостями і водночас здобувати нові знання та уявлення, покладається на «викладача університету». У цьому контексті викладач університету повинен оволодіти певними знаннями та навичками: (1) відкривати для себе нові педагогічні підходи, що сприяють активному навчанню та залученню студентів; (2) розпізнавати труднощі, з якими стикаються біженці та мігранти, такі як мовні бар'єри, травми, пов'язані з подорожжю до країни перебування, та інші психосоціальні фактори; (3) набувати міжкультурних комунікативних здібностей для створення інклюзивного навчального середовища, де всі студенти почуватимуться поважаними та включеними (Antón-Solanas *et al.*, 2020).

У цьому випадку викладач університету повинен бути підготовлений до роботи з мультикультурними класами. Зокрема, він/вона зможе: (1) визнавати та заохочувати різноманітність; навчитися безпосередньо боротися зі стереотипами та особистими

упередженнями, розвиваючи при цьому культурну чутливість та толерантність; (2) досліджувати різні точки зору через участь у вправах із симуляції та розповіді історій; (3) опанувати нові методи та інструменти викладання, які можна застосовувати для заохочення різноманітності та толерантності в класі; (4) обмінюватися передовим досвідом та обговорювати питання упереджень і стереотипів з іншими викладачами. Отримавши ці знання та навички, викладач зможе продемонструвати свою здатність досягти мети проєкту, яка полягає у сприянні екологічно відповідальній поведінці та забезпеченні соціальної інтеграції мігрантів і біженців (Kaweesi *et al.*, 2023).

Дидактичні підходи, які викладач університету може використовувати для досягнення цієї мети, – це **навчання в приміщенні, навчання на свіжому повітрі та онлайн-навчання**:

1. **Навчання в аудиторії:** практики навчання в аудиторії заохочують студентів розвивати нові відносини, засновані на ефективній комунікації. Хоча заходи є різними, всі вони мають спільний знаменник, який полягає у вмінні працювати в команді, щоб знайти рішення проблеми та досягти кінцевої мети. Окрім розвитку поведінкових навичок, цей тип навчання мотивує осіб у групі до досягнення спільної мети. Кожен студент стикається з ситуаціями, які спонукають його до рефлексії та розуміння точки зору інших, покращення комунікації та співпраці, управління часом та стресовими ситуаціями, розвитку креативності, а головне — навчання, отримуючи задоволення. Навчання з екології в приміщенні з учнями-мігрантами передбачає освітні заходи, зосереджені на екологічних питаннях, що проводяться в приміщенні та розроблені з урахуванням конкретних потреб і контексту мігрантських спільнот. Цей підхід має на меті забезпечити доступну, актуальну та цікаву екологічну освіту для мігрантів, які можуть мати різний освітній рівень та мовні навички. Матеріали, що використовуються на заняттях, повинні відображати різноманітне культурне походження учнів-мігрантів. Це може допомогти зробити уроки більш цікавими. Оскільки мігранти можуть розмовляти різними мовами, навчальні матеріали мають бути багатомовними або супроводжуватися послугами перекладу. Навчання має пов'язувати екологічні поняття з місцевим середовищем та регіонами походження мігрантів. Це допомагає учням зрозуміти практичне значення екологічних принципів у їхньому повсякденному житті. Включення практичних занять та групових дискусій може сприяти кращому розумінню точки зору та досвіду інших (Norwood *et al.*, 2021).

Педагогічні практики під час **уроків у класі** охоплюють широкий спектр навчальних стратегій та методів, спрямованих на сприяння ефективному навчанню. Ці практики розроблені для залучення учнів, полегшення розуміння та підтримки розвитку критичного мислення та навичок вирішення проблем.

Ось деякі ключові педагогічні практики:

Групова робота: заохочення учнів працювати в малих групах для вирішення проблем, обговорення тем або виконання проєктів.

Інтерактивні заходи: використання таких заходів, як дебати, рольові ігри та симуляції, щоб зробити навчання більш динамічним.

Захоплюючі та освітні уроки з екології в класі для учнів-мігрантів можна провести,

застосовуючи інтерактивні, практичні та культурно релевантні методи. Ось кілька ефективних стратегій:

Традиційні практики: обговорення екологічних практик різних культур, таких як традиційні методи землеробства, сталий рибальство або фітотерапія.

Рольові ігри та симуляції – Дебати з питань екологічної політики: симулювати загальні збори, де учні в рольових іграх виступають у ролі різних зацікавлених сторін, які обговорюють екологічну політику.

Рольові ігри та симуляції — симуляція реагування на катастрофу: створити сценарій, що передбачає екологічну катастрофу, і запропонувати учням спланувати стратегію реагування та відновлення.

Настільні ігри з екології: використання або створення настільних ігор, які навчають екологічним поняттям через гру.

Ці заняття в приміщенні дозволяють викладачам створити динамічне та інклюзивне навчальне середовище, яке ефективно викладає екологічні поняття, водночас задовольняючи різноманітні потреби мігрантів: (1) інтерактивні та практичні заняття підтримують зацікавленість та мотивацію студентів; (2) практичний досвід допомагає студентам зрозуміти складні екологічні поняття; (3) заняття в приміщенні сприяють розвитку критичного мислення, вирішенню проблем та співпраці.

- 2. Навчання на свіжому повітрі:** найважливішим аспектом навчання на свіжому повітрі є, звичайно, простір, у якому проводитимуться заняття. Є багато місць, куди можна відвести студентів, щоб відкрити для них красу природи: парки, ліси, гірські стежки, струмки, сади та ферми, безперечно, найкраще підходять для розвитку сенсорних навичок. Серед них нюх і, зокрема, дотик можна розвивати під час контакту з природою, щоб студенти могли відчутти консистенцію навколишніх елементів. Здатність учнів бачити можна покращити, споглядаючи вражаючі краєвиди та пейзажі. Завдяки контакту з навколишнім середовищем також можна дати волю уяві, оскільки природні пейзажі ніколи не повторюються і постійно змінюються. Окрім природних просторів, навчання на свіжому повітрі також включає інші місця, що є частиною історії та культури Італії, такі як палаци, музеї, замки та стародавні пам'ятки. Завдяки цим візитам учні можуть засвоїти історичні знання в інтерактивний спосіб. Заняття на свіжому повітрі дають учням змогу здобувати нові екологічні знання, що робить навчання цікавішим та ефективнішим. Вони мають багато переваг для учнів-мігрантів, зокрема більшу залученість, покращення мовних навичок та культурної інклюзивності, а також покращення емоційного самопочуття. Заняття на свіжому повітрі дають мігрантам можливість навчатися у практичний та досвідний спосіб, надаючи їм як теоретичні поняття, так і практичні навички, які вони можуть застосовувати на робочому місці (Cenić *et al.*, 2023).

Практики навчання на свіжому повітрі для мігрантів є надзвичайно ефективними, оскільки вони пропонують практичний та імерсивний досвід, який може допомогти подолати культурні та мовні розриви. Практичний, інтерактивний досвід безпосередньо залучає учнів до навчального процесу через дію, експерименти та творчість. Практичне навчання є

особливо корисним для учнів-мігрантів, які можуть подолати мовні бар'єри та отримати конкретне, глибоке розуміння нових понять. Метою цих практик є те, щоб кожен відчував себе включеним, залученим та освіченим, сприяючи екологічній грамотності та почуттю приналежності до нового середовища. Студенти-мігранти можуть скористатися кількома практиками навчання на свіжому повітрі, які адаптовані до їхніх потреб (Kiviranta *et al.*, 2023). Крім того, існує безліч практичних досвідів, які можна застосувати в екологічному контексті:

Екскурсії на природу з гідом: вони дозволяють учням спостерігати за рослинами, тваринами та екологічними взаємодіями під час прогулянок місцевими парками, лісами або природними заповідниками. За потреби можна залучити гідів або перекладачів, які володіють кількома мовами.

Культурні прогулянки на природі: вони поєднують розповіді та культурний обмін під час прогулянок на природі, де учні діляться традиційними екологічними знаннями та історіями зі своїх рідних країн.

Ботанічні сади та дендрарії: вони дають можливість дізнатися про різноманіття рослин, їх збереження та значення в екосистемах.

Природні заповідники та зоопарки: це чудові місця, де можна дізнатися про охорону тварин, важливість захисту видів, що перебувають під загрозою зникнення, та збереження природних середовищ існування

Об'єкти відновлюваної енергетики: вони дають змогу відвідати вітрові електростанції, сонячні електростанції або інші об'єкти відновлюваної енергетики, щоб зрозуміти рішення у сфері сталого енергозабезпечення та їхні екологічні переваги.

Учні-мігранти можуть дізнаватися про екологію завдяки практичним, цікавим та культурно інклюзивним методам навчання на свіжому повітрі. Участь у таких заходах дозволяє учням-мігрантам дізнаватися про екологію та розвивати почуття приналежності та зв'язку зі своєю новою громадою та навколишнім середовищем.

Udeskole, що в перекладі з данської означає «школа на природі», передбачає винесення навчання за межі традиційного класу, щоб залучити учнів до практичного, досвідного навчання в природному середовищі поблизу школи. Цей підхід є особливо корисним для учнів-мігрантів, оскільки допомагає їм налагодити зв'язок із новим оточенням, розвинути почуття приналежності та подолати культурні й мовні бар'єри завдяки інтерактивним і практичним досвідом (Barfod and Mygind, 2022). Ось кілька практик «удесколе», розроблених спеціально для учнів-мігрантів:

Городи та сади з пряними травами: створення садового простору поблизу школи, де учні можуть вирощувати та доглядати за овочами, пряними травами та квітами. Це навчає їх про ріст рослин, сталий розвиток та надає відчуття досягнення.

Культурні сади: включення рослин з рідних країн учнів, щоб відсвяткувати різноманітність та створити відчуття зв'язку з їхнім спадком.

Висаджування дерев: залучення учнів до висаджування дерев на шкільних подвір'ях або в громадських зонах, навчання їх про екологічні переваги дерев, такі як очищення повітря та

створення середовища існування.

Відновлення природних рослин: залучення учнів-мігрантів до проектів з відновлення природних середовищ існування рослин, підкреслюючи важливість біорізноманіття та здоров'я екосистем.

Регулярні заняття на свіжому повітрі: проведення регулярних занять на свіжому повітрі поблизу школи, де учні можуть безпосередньо взаємодіяти з природним середовищем, вивчаючи різні предмети, особливо природознавство та екологію.

Практики «удесколе» пропонують учням-мігрантам змістовний та цікавий метод пізнання нового середовища, розвитку екологічної грамотності та формування почуття спільноти. Участь у заходах «удесколе» допомагає учням покращити розуміння екологічних концепцій та розвинути практичні навички, а також глибше оцінити природний світ.

3. **Онлайн-навчання:** розширення меж традиційної освіти за допомогою цифрової освіти є потужним освітнім підходом (van Kraalingen et al., 2023). Цей підхід, здається, пов'язаний із підходом **серйозних ігор**. Останніми роками використання відеоігор як інструменту для сприяння набуттю знань та навичок значно зросло. Серйозна гра — це відеогра, яка використовує конкретні елементи, щоб дати змогу користувачеві набувати знань та вдосконалювати навички в ігровій формі. Ігри можуть створити сприятливе середовище для набуття нових знань та вирішення проблем, оскільки під час ігрового досвіду гравців заохочують критично мислити, аналізувати ситуації, визначати та оцінювати наявні варіанти й приймати рішення. Серйозні ігри можуть зосередитися на темах, пов'язаних з екологічною стійкістю, розвиваючи критичне мислення та навички вирішення проблем учнів: наприклад, навчання переробці відходів, обмеженню споживання води та енергії, а також кислотності ґрунту (Hills and Thomas, 2019).

Серйозні ігри особливо цікаві, оскільки вони розроблені не лише для розваги, а й часто використовуються в освіті для навчання конкретних навичок або понять. Для учнів-мігрантів серйозні ігри з екології можуть стати цікавим способом вивчення екологічних тем, водночас долаючи мовні та культурні бар'єри (Giessen, 2015). Ось кілька типів серйозних ігор з екології, які можна адаптувати для учнів-мігрантів:

Моделювання екосистем: ігри на кшталт «Есо» або «SimCity», де учні можуть створювати та керувати власними екосистемами чи містами, приймаючи рішення, що впливають на довкілля.

Природні стежки з доповненою реальністю: за допомогою технології доповненої реальності учні можуть вирушати у віртуальні природні стежки, де вони взаємодіють із віртуальними рослинами та тваринами, дізнаючись про їхні середовища існування.

VR-досвід екосистем: VR-ігри, які занурюють учнів у різні екосистеми, дозволяючи їм досліджувати та взаємодіяти з навколишнім середовищем у 3D-просторі. Прикладами є «Ocean Rift» та «Tree».

Еко-додатки: мобільні додатки, такі як «Mission Earth» або «WWF Together», що пропонують інтерактивні історії та завдання, зосереджені на екологічній освіті та

збереженні навколишнього середовища.

Інтерактивні електронні книги: електронні книги з інтерактивними елементами, що викладають екологічні поняття через історії та завдання, де учні можуть робити вибір, який впливає на результат історії.

Серйозні ігри з екології надають цікавий та інтерактивний спосіб для учнів-мігрантів вивчати екологічні поняття. Ці ігри можна адаптувати до різних рівнів освіти та мовних навичок, що робить їх ефективним інструментом для інклюзивної та практичної екологічної освіти. Ці ігри, що поєднують симуляцію, рольові ігри, стратегію та дослідження, можуть допомогти учням глибше зрозуміти екологічні принципи та значення охорони навколишнього середовища.

Заохочення до залучення, культурної інклюзивності та охорони навколишнього середовища можна досягти за допомогою екологічних педагогічних практик для студентів-мігрантів. Практичні, інтерактивні та культурно релевантні завдання можуть використовуватися викладачами університетів для створення змістовних навчальних досвідів, що сприяють розвитку мовних навичок, критичного мислення та почуття спільноти. Завдяки використанню цих різноманітних практик викладачі можуть допомогти мігрантам сформувати всебічне розуміння екологічних концепцій, сприяти розвитку почуття приналежності до нового середовища та надати їм можливість стати активними учасниками процесу охорони навколишнього середовища. Застосування цих практик не лише покращує розуміння студентами екологічних концепцій, а й сприяє їхньому емоційному благополуччю та навчанню протягом усього життя.

3.3. Реалізація

Реалізація проєкту проходитиме такі етапи:

3.3.1. Аналіз потреб та перевірка змісту цільовими групами

Це буде перший етап реалізації проєкту. Він полягатиме у збиранні думок та відгуків щодо змісту результатів проєкту від представників цільових груп.

Перший етап буде реалізовано всіма партнерами. Результати будуть узагальнені та використані для перевірки та модифікації змісту двох пакетів із пропозиції. На основі отриманих результатів буде розроблено концептуальну основу проєкту.

3.3.2. Етап розробки

На основі цієї концептуальної рамки партнери розроблять зміст навчального та інтеграційного пакетів. Кожен партнер створить призначений йому зміст на основі свого досвіду, знань та ноу-хау з теми для навчальних та інтеграційних пакетів. Кожен результат матиме свого керівника, який відповідатиме за узгодженість його структури та мови. Партнери докладуть зусиль, щоб включити в кожен із цих результатів якомога більше інтерактивних ресурсів, наскільки це можливо та доцільно.

3.4. Результати проєкту

3.4.1 Навчальний комплект

Посібник

Посібник IntegratEU є важливою частиною проєкту Erasmus+ «Літні школи з охорони навколишнього середовища, сталого розвитку та екологічної поведінки для підтримки інтеграції та інклюзії мігрантів та біженців у вищій освіті. Підвищення кваліфікації університетських викладачів» (2023-1-HR01-KA220-HED-000158143). Він був створений як частина навчального пакету, розробленого в рамках робочого пакету 2. Посібник є освітнім ресурсом, що поєднує екологічну освіту, соціальну інклюзію та академічні інновації у вищих навчальних закладах. Координований Загребським університетом, він доповнює Посібник з інтеграції (Київський національний університет імені Тараса Шевченка), Збірник заходів на свіжому повітрі (Університет Катанії) та Посібник з організації літніх шкіл IntegratEU (Варшавський університет). Разом ці ресурси створюють єдиний підхід до інклюзивного та практичного навчання.

Мета та концепція

Посібник має на меті покращити навички викладачів та студентів у сферах охорони навколишнього середовища, сталого розвитку та екологічної поведінки. Він використовує ці теми для сприяння соціальній інклюзії та інтеграції мігрантів і біженців у європейську вищу освіту. Посібник надає теоретичну основу, а також практичні приклади, кейси та моделі навчання, які можна адаптувати для літніх шкіл, семінарів та громадських заходів. Текст підтримує ідею, що екологічна свідомість та сталий розвиток можуть слугувати ефективними інструментами для створення інклюзивних суспільств та сприяння міжкультурному взаєморозумінню.

Структура та освітній дизайн

Посібник поділений на шість основних розділів. Кожен розділ присвячений окремому аспекту екологічної сталого розвитку та його значенню для інклюзії та освіти в ЄС:

1. «Екологія та охорона навколишнього середовища в ЄС» знайомить з екологічною політикою ЄС, правовими рамками та історичним розвитком. У ній висвітлюються ключові договори та Європейський зелений курс.
2. «Зелена економіка та її місце в ЄС» визначає модель зеленої економіки, пов'язані з нею теорії, такі як циркулярна економіка та теорія зацікавлених сторін, а також стратегії ЄС, такі як «Зелений курс», CSRD та Регламент про таксономію.
3. «Блакитна економіка та стале використання морських ресурсів» зосереджується на морській стійкості, рибальстві та прибережних екосистемах як прикладах зеленого переходу.
4. «Сталий екологічний розвиток та кліматична стійкість» розглядає цілі ЄС, такі як відновлення біорізноманіття та адаптація до кліматичних змін.
5. Екологічна поведінка та освіта досліджує, як інклюзивна освіта та навчання на свіжому повітрі можуть призвести до зміни поведінки.
6. «Охорона навколишнього середовища як передумова сталого розвитку» пов'язує екологічну, економічну та моральну відповідальність, підтримуючи при цьому Цілі сталого розвитку ООН.

Зв'язок із навчанням на свіжому повітрі та інтеграцією

Посібник добре пов'язаний із колекцією заходів на свіжому повітрі IntegratEU. Ця колекція пропонує практичні вправи, що поєднують екологічне навчання із соціальною інтеграцією. Такі заходи, як

громадське садівництво, прогулянки історичними місцями та кампанії з прибирання, сприяють командній роботі, міжкультурному спілкуванню та громадянській активності. Цей практичний метод перетворює екологічну освіту на інструмент інклюзії. Він відповідає освітнім ідеям, що наголошують на навчанні через спільні переживання.

Зв'язок з інтеграцією та вищою освітою

Посібник з інтеграції доповнює Посібник, зосереджуючись на соціальних, культурних та психологічних факторах, пов'язаних з інтеграцією мігрантів та вищою освітою. Він визначає інтеграцію як двосторонній процес адаптації та взаєморозуміння. Посібник втілює це на практиці, використовуючи моделі змішаного навчання та концепцію літньої школи «On-Wheels». Цей підхід поєднує навчання в класі, досвід на свіжому повітрі та цифрові заходи для сприяння екологічній відповідальності та міжкультурній емпатії.

Вплив та бачення

Посібник IntegratEU слугує як академічним, так і політичним ресурсом. Він підтримує навчальні програми, орієнтовані на сталий розвиток, та інклюзивні моделі навчання, що відповідають пріоритетам Erasmus+ щодо інклюзії, цифровізації та сталого розвитку. Поєднуючи захист довкілля з інтеграцією, він вирішує дві головні проблеми Європи: зміну клімату та соціальну згуртованість. Це досягається через освіту та залучення. Зрештою, посібник малює майбутнє, в якому екологічна освіта виступає ланкою між екологічною відповідальністю та людською солідарністю, сприяючи співпраці та сталому співіснуванню.

Збірка заходів на свіжому повітрі (як це робити) (UNICT)

Загальна мета

Методологічна основа, запропонована Університетом Катанії, зосереджується на систематизації та вдосконаленні збірки заходів на свіжому повітрі, забезпечуючи їхню узгодженість та доступність. Ця основа спрямована на інтеграцію досвідного навчання, екологічної сталого розвитку та соціальної інклюзії, підтримуючи ширші цілі IntegratEU у просуванні інноваційних освітніх підходів для мігрантів та біженців.

Конкретні цілі	Опис
O1	Узгодити внески партнерів за допомогою єдиної методологічної структури.
O2	Забезпечити концептуальну та мовну узгодженість у всіх робочих аркушах.
O3	Покращити можливість відтворення та зручність використання для освітян та фасилітаторів.

Табл. 1 – Основні цілі методологічної рамки

Внесок партнерів та методологічна узгодженість

Відповідно, команда надасть пріоритет інтеграції заходів під керівництвом однолітків, багатомовній підтримці та сесіям керованого рефлексування, щоб максимізувати залученість та забезпечити засвоєння та застосування набутих знань за

межами літньої школи.

Кожна партнерська установа співпрацюватиме, пропонуючи щонайменше три заходи на свіжому повітрі, черпаючи натхнення з ініціатив, які вже реалізовано та визнано ефективними у їхніх країнах. Ці еталонні моделі будуть наведені в робочих аркушах, що дозволить читачам дослідити та адаптувати оригінальні практики. Крім того, усі партнери нададуть три конкретні стратегії, розроблені для підвищення мотивації та залученості учасників.

З метою забезпечення методологічної узгодженості партнерам було надано стандартизований та придатний для відтворення формат, що гарантує як відповідність рамкам IntegratEU, так і практичну застосовність для майбутніх ініціатив у сфері освіти та громадської діяльності. У таблиці нижче наведено його структуру із зазначенням навідних запитань та типу змісту, який очікується у кожному розділі.

Розділ	Навідне запитання	Опис змісту
Захід	Про що йдеться у цій діяльності?	• Короткий описовий заголовок. • Короткий опис того, з чого складається завдання, та його зв'язок із цінностями IntegratEU. • Короткий огляд основних дій.
Стратегії	Які стратегії навчання або залучення застосовуються?	• Педагогічні методи. • Пояснення того, як учасники залучаються та отримують підтримку протягом заходу.
Місія та цілі	Які загальні цілі цієї діяльності?	• Опис довгострокових цілей. • Посилання на європейські цінності. • Очікувані компетенції, які мають бути розвинуті.
Контекст	Де та з ким можна реалізувати цю діяльність?	• Опис місця проведення (на відкритому повітрі / у приміщенні / гібридний формат). • Визначення цільової групи. • Практична інформація щодо тривалості, розміру групи, матеріалів та фасилітаторів. • Питання доступності та інклюзивності.

Очікувані результати	Які очікувані результати та ефекти навчання ?	• Очікувані результати навчання. • Очікувані поведінкові наслідки.
Інструкції для викладачів літніх шкіл	Як викладачам організувати та провести цю діяльність?	• Покрокові інструкції щодо підготовки, проведення та рефлексії. • Рекомендації щодо управління групою. • Примітки щодо документації (відвідування, відгуки, фотографії). • Пропозиції щодо повторення в інших контекстах.

Табл. 2 Методологічний шаблон заходів на свіжому повітрі

Методологічний процес поділяється на п'ять послідовних етапів, що поєднують спільний внесок, технічне вдосконалення та валідацію. Робоча група UniCT працюватиме над стандартизацією мови та термінології, виявленням потенційних дублювань або розбіжностей, а також класифікацією заходів у три тематичні групи (Інтеграція, Навколишнє середовище та Навколишнє середовище й інтеграція) для забезпечення єдиного, високоякісного набору заходів, що відповідають спільним академічним та оперативним стандартам.

Етап	Опис	Відповідальний	Результат
П1	Збір заходів та стратегій, запропонованих партнерами	Усі партнери	Проект листів заходів
P2	Тематична класифікація	UniCT	Категоризований набір даних
P3	Стандартизація формату, термінології та структури	UniCT	Узгоджені проекти
P4	Інтеграція стратегій мотивації та залучення	UniCT	Вступна методологічна частина
P5	Валідація та остаточне редагування	UniCT	Остаточний збірник, готовий до публікації

Табл. 3 Огляд методологічних етапів

Для забезпечення методологічної узгодженості та якості команда UniCT координуватиме процес взаємного рецензування за участю всіх партнерів, перевіряючи, чи всі заходи відповідають рамкам IntegratEU та дотримуються принципів інклюзії та співпраці ЄС.

Посібник з організації літніх шкіл IntegratEU

Метою посібника з організації літніх шкіл IntegratEU є окреслення можливих сценаріїв та створення банку ідей, які можна застосовувати в різних форматах та контекстах. Посібник має містити основні рекомендації щодо організації тривалих та коротких заходів і активностей, що сприяють мобілізації місцевих та міжнародних спільнот. Документ надасть практичні інструкції щодо планування, організації та проведення літніх шкіл IntegratEU з метою підтримки інтеграції та інклюзії мігрантів та біженців у вищій освіті.

Посібник міститиме таку інформацію:

- Профіль учасників;
- Як залучити та мотивувати учасників до реєстрації?;
- Як організувати літні школи?
- Як підтримувати зв'язок з учасниками після закінчення школи?
- Як просувати літні школи?
- Стратегія комунікації та промоції школи.

Щодо організації робочого процесу, кожен партнер складе план заходів із детальною методологією на основі Рамки для своїх матеріалів IntegratEU.

План заходів повинен містити такі пункти:

- ✓ - освітні методи, які будуть застосовуватися;
- ✓ - профілювання груп
- ✓ - формування команди
- ✓ - формування змісту навчання
- ✓ - вибір прикладів з практики
- ✓ - перелік прикладів
- ✓ - сценарії рольових ігор
- ✓ - пропозиції щодо цифрового контенту
- ✓ - моделі організації OWSS

Усі партнери виконуватимуть доручені завдання, тобто розроблятимуть як навчальний контент, так і практичні приклади, ілюстрації та сценарії рольових ігор, щоб надати навчальному курсу більш практичного характеру. Вони також розроблятимуть різноманітний цифровий контент, який буде простим у використанні та більш цікавим для студентів. Партнери також працюватимуть разом, щоб визначити найкращий підхід до організації літніх шкіл «на колесах». Розроблений контент буде надано відповідному керівнику для об'єднання в один цілісний документ.

3.4.2. Інтеграційний пакет

- Посібник з розробки інтеграції (TSUni)

1. Вступ.

1.1. Політика інтеграції в Європі.

Інтеграція мігрантів та біженців у приймаючі суспільства є важливим аспектом соціальної політики в сучасній Європі. Зростання міграції, особливо з України, ставить нові виклики перед європейськими країнами, які прагнуть соціальної стабільності та економічного зростання. Інтеграція мігрантів та біженців має вирішальне значення для приймаючих країн, оскільки є важливим аспектом соціальної політики в сучасній Європі. Ця політика допомагає запобігати соціальним розколам, зменшувати ксенофобію та дискримінацію, а також забезпечувати рівні можливості для всіх членів суспільства. Зростання міграції, особливо з України, ставить нові виклики перед європейськими країнами, які прагнуть соціальної стабільності та економічного зростання.

Огляд причин міграції людей — війни, глобалізація, ринки праці, соціальні та природні катастрофи — відіграє важливу роль у розумінні загального контексту, в якому відбуваються ці події, що, в свою чергу, допомагає формулювати інтеграційну політику, яка враховує потреби та виклики, з якими стикаються мігранти. Інтеграція є важливим елементом соціальної стабільності та економічного розвитку. Вона допомагає запобігати соціальній ізоляції, сприяє культурному обміну та збагаченню, а також забезпечує рівні можливості для всіх громадян. Розуміння цієї важливості є вирішальним для розробки ефективної інтеграційної політики та програм.

Важливість інтеграції полягає в тому, що вона сприяє створенню згуртованого суспільства, в якому всі члени, незалежно від походження, мають можливість реалізувати свій потенціал. Також важливо підтримувати соціальний мир та уникати конфліктів через культурні чи економічні відмінності.

1.2. Значення та роль літніх шкіл у процесі інтеграції.

Літні школи забезпечують доступ до знань, розвитку навичок та культурного розуміння, необхідних для успішної інтеграції. Літні школи надають іммігрантам можливість покращити знання мови країни перебування, що є необхідним для доступу до освіти, ринку праці та соціальних послуг. Літні школи створюють сприятливе середовище для соціалізації. Вони надають можливість мігрантам та корінним жителям взаємодіяти в неформальній обстановці, що допомагає налагоджувати соціальні зв'язки, зменшувати культурні бар'єри та сприяти толерантності. Учасники літніх шкіл мають можливість адаптуватися до нового соціокультурного контексту, що зменшує стрес та ізоляцію, підвищує самооцінку та сприяє особистому зростанню.

Екологічна освіта відіграє важливу роль у процесі адаптації мігрантів та біженців. Знання про охорону природи, раціональне використання ресурсів та відповідальні звички щодо навколишнього середовища не лише сприяють захисту природи, а й допомагають новоприбулим адаптуватися до норм та цінностей приймаючого суспільства. Екологічна

грамотність є важливим аспектом сучасного життя, що включає розуміння принципів сталого розвитку, відповідального використання ресурсів та охорони навколишнього середовища. Ці знання важливі не лише для охорони природи, а й для адаптації мігрантів та біженців до нового середовища, де ці питання є настільки важливими. Поінформувавши мігрантів та біженців про екологічні виклики, що стоять перед сучасним суспільством, вони можуть опанувати практичні навички, такі як сортування відходів, зменшення використання пластику та енергозбереження, що, у свою чергу, допоможе їм інтегруватися в екологічно свідоме суспільство. Формування екологічно свідомої поведінки заохочуватиме біженців та мігрантів застосовувати екологічно свідомі практики у своєму повсякденному житті, сприяючи їхньому гармонійному співіснуванню з приймаючими суспільствами.

Водночас освіта є важливим засобом інтеграції мігрантів та біженців у приймаючі суспільства. Освіта надає доступ до знань, навичок та культурних норм, необхідних для успішної інтеграції та активної участі в суспільному житті. Зокрема, вища освіта надає можливості для професійного розвитку, підвищення кваліфікації та отримання краще оплачуваних робочих місць. Це не лише покращує економічне становище мігрантів, а й сприяє економічному розвитку приймаючих країн.

Паралельно з освітою відбувається соціалізація біженців та мігрантів. Цей процес допомагає мігрантам та біженцям знайти своє місце в новому суспільстві, зрозуміти культуру та соціальні норми, а також взаємодіяти з місцевим населенням. Соціалізаційні заходи, такі як участь у соціальних та спортивних заходах і волонтерських проектах, допомагають подолати культурні бар'єри, зменшити відчуття ізоляції та підвищити самооцінку новоприбулих. Вони також сприяють формуванню позитивного іміджу мігрантів у суспільстві та допомагають зменшити напруженість і сприяти соціальній інтеграції.

З цього можна зробити висновок, що інтеграція мігрантів та біженців, у тому числі з України, у європейське суспільство є складним, але необхідним процесом. Освіта, екологічна грамотність та соціалізація відіграють важливу роль у цьому процесі: вони не лише допомагають новоприбулим адаптуватися до нового середовища, а й сприяють розвитку приймаючих суспільств та забезпечують соціальну стабільність, економічне зростання та культурне збагачення.

Тому розділи, присвячені європейській інтеграційній політиці та значенню й ролі літніх шкіл у процесі інтеграції, мають вирішальне значення для розуміння як теоретичних засад, так і практичних аспектів інтеграції мігрантів та біженців. Ці два розділи містять всебічний аналіз політик та програм, які можуть сприяти успішній інтеграції новоприбульців у європейське суспільство. Методологія написання цих розділів включає різноманітні дослідницькі методи, що забезпечують глибокий аналіз матеріалу та практичну спрямованість.

2. Теоретичні аспекти інтеграційної політики.

2.1. Поняття інтеграції.

Розгляд термінів та категорій допомагає чітко визначити, що означає інтеграція, які аспекти вона охоплює та яких результатів очікують. Це забезпечить спільне розуміння серед усіх учасників — від організаторів літніх шкіл та університетських професорів до самих мігрантів

та біженців. Основні підходи до інтеграції та теоретичні моделі (наприклад, моделі мультикультуралізму та асиміляції) пропонують різні перспективи щодо процесу інтеграції. Це важливо для вибору підходу, який найкраще відповідає ситуації в конкретній країні чи громаді, та для розуміння потенційних викликів і переваг кожного підходу. Моделі мультикультуралізму та асиміляції дають глибоке розуміння того, як різні суспільства сприймають різноманіття та які методи вони використовують для інтеграції. Це допомагає розробляти ефективніші стратегії, що враховують специфічний культурний контекст приймаючого суспільства.

2.2. Соціокультурні аспекти інтеграції.

Культурні та релігійні особливості мігрантів є ключовими факторами, що впливають на їхню адаптацію в новому суспільстві. Розуміння цих аспектів допомагає уникнути культурних конфліктів та сприяти толерантності й повазі до різноманітності. Водночас толерантність є важливим фактором успішної інтеграції. Інформація про важливість толерантного ставлення до біженців та мігрантів допомагає проілюструвати, як прийняття культурних та релігійних відмінностей сприяє мирному співіснуванню та зменшує соціальну напругу.

2.3. Психологічні та економічні аспекти інтеграції біженців та мігрантів.

Психологічний підхід розглядає напруженість, упередження, культурні та релігійні відмінності, а також моральні та психологічні проблеми, з якими стикаються мігранти. Цей компонент є важливим для розуміння впливу цих факторів на психічне здоров'я мігрантів та того, як вони можуть допомогти їм подолати виклики інтеграції.

Водночас соціальний статус, мовні та комунікаційні проблеми є одними з головних перешкод для інтеграції; вивчення цих аспектів допомагає нам зрозуміти, як брак мовних навичок або комунікаційні проблеми можуть перешкоджати доступу до освіти, зайнятості та інших соціальних послуг.

Питання безробіття та економічних факторів, які є важливими елементами інтеграції, слід висвітлити окремо: безробіття серед мігрантів може призвести до соціальної ізоляції та економічної нестабільності. У цьому розділі визначено причини економічних труднощів та запропоновано стратегії їх подолання.

Підсумовуючи, розділ «Теоретичні засади інтеграції біженців та мігрантів» надає базові знання, що допоможуть вам зрозуміти складність та багатогранність процесу інтеграції. Він створює основу для розробки практичних заходів та стратегій успішної інтеграції мігрантів та біженців у нове суспільство. Цей розділ є надзвичайно важливим для організаторів, викладачів та інших зацікавлених сторін, оскільки він надає теоретичну основу для розробки ефективних програм інтеграції.

3. Інтеграційні аспекти процесу організації літньої школи.

3.1. Підготовка літньої школи.

Перед організацією літньої школи необхідно проаналізувати потреби біженців та мігрантів. Це необхідно для того, щоб літня школа ефективно задовольняла потреби учасників. Для цього потрібен детальний аналіз характеристик учасників, таких як вік, рівень освіти,

соціальний статус та попередній досвід. Цей аналіз допоможе вам розробити програму, яка найкраще відповідатиме потребам учасників та сприятиме інтеграції. Спочатку слід дізнатися більше про їхні освітні потреби, попередній досвід роботи, мовні навички, фінансовий та сімейний стан, правовий статус, культурні та релігійні особливості, а також травматичні переживання (особливо для українських мігрантів).

3.2. Залучення мігрантів та біженців до літніх курсів.

Цей розділ повинен містити ключові аспекти, пов'язані із залученням біженців та мігрантів до літніх шкіл, включаючи стратегії, методи та рекомендації щодо їх залучення, мотивації та підтримки. Слід виділити стратегії їх залучення, зокрема поширення відповідної інформації (через ЗМІ, місцеві громади, соціальні служби тощо), мотиваційні заходи (оголошення про безкоштовне навчання та харчування, надання транспорту, цікаві події), допомогу у створенні соціальних мереж серед учасників для обміну досвідом та підтримки, а також збір відгуків від учасників та викладачів для вдосконалення програми.

Цей розділ має бути систематизованим, чітким та практичним, щоб надати організаторам літніх шкіл знання та інструменти, необхідні для ефективної роботи з біженцями та мігрантами.

3.3 Організуйте співпрацю з місцевою владою.

Слід підкреслити важливість співпраці з місцевою владою для отримання дозволів, підтримки та фінансування, особливо під час організації літніх шкіл. Необхідно налагодити ефективну комунікацію та співпрацю з місцевою владою, зокрема шляхом формування партнерств, участі у спільних засіданнях та підготовки спільних проєктів і програм. У цьому контексті доцільно розглянути можливість отримання грантів та інших форм фінансової підтримки від уряду та муніципалітетів.

3.4 Залучення місцевої громади.

Важливо залучати місцеву громаду до організації літньої школи, зокрема місцеві НУО, підприємства, школи та культурні установи. Водночас необхідно пояснити, як залучати волонтерів, партнерів та спонсорів із місцевої громади та як організовувати інформаційні кампанії для підвищення обізнаності та участі громадськості. Слід ефективно використовувати ресурси, доступні на місцевому рівні, такі як інфраструктура, місцеві знання та досвід. Слід підкреслювати переваги співпраці з місцевою громадою, щоб створити сприятливе середовище для учасників літньої школи.

3.5. Залучення викладачів та експертів до участі в літній школі.

Необхідно описати критерії відбору викладачів та експертів: їхній професійний досвід, знання в галузі міжкультурної комунікації та готовність працювати з різноманітною аудиторією. Також слід продумати, як ви будете готувати викладачів до роботи з

учасниками літньої школи, включаючи навчання конкретним методам та підходам до роботи з мігрантами та біженцями. Крім того, потрібно продумати, як ви будете підтримувати та мотивувати викладачів, зокрема через постійне професійне навчання, можливості для розвитку та створення спільнот практиків.

Водночас робота з мігрантами та біженцями під час літніх канікул вимагає розробки універсальних методів комунікації, придатних для роботи з людьми з різним культурним та релігійним походженням. Розгляньте можливість використання наочних посібників, простих мовних структур та послуг перекладачів. Процес спілкування з біженцями та мігрантами вимагає специфічного підходу для виявлення основних проблем учасників, таких як адаптація до нового середовища, проблеми зі здоров'ям, соціальна ізоляція тощо. Дуже важливими є методи, що залучають учасників до обговорення проблем та пошуку рішень, такі як групові дискусії, індивідуальне консультування, творчі майстер-класи тощо.

4. Стратегії та методи навчання, що є частиною інтеграційного процесу.

4.1. Педагогічні підходи до навчання біженців та мігрантів.

Необхідно описати основні педагогічні теорії та підходи, придатні для навчання біженців та мігрантів. До них можуть належати конструктивістські теорії, соціокультурні теорії, адаптивне навчання, диференційоване навчання тощо. Слід пояснити процес адаптації педагогічних методів до потреб біженців та мігрантів з урахуванням їхнього культурного та мовного контексту. У цьому контексті слід пояснити важливість індивідуалізації навчання, наприклад, створення індивідуалізованих навчальних програм та адаптації матеріалів до різних освітніх рівнів учасників.

4.2. Розробка навчальної програми для літніх курсів: елементи інтеграції.

Ви повинні описати процес аналізу потреб біженців та мігрантів для розробки відповідної навчальної програми, включаючи визначення тем, важливих для інтеграції, таких як мовні навички, культурні знання, а також права та обов'язки в новій країні. Ви повинні розробити структуру навчальної програми для літньої школи, включаючи основні модулі, теми, навчальні цілі, методи оцінювання та матеріали. Важливою частиною цієї структури має бути інтеграційний компонент. Ви повинні пояснити, що навчальна програма включає елементи інтеграції, такі як культурна адаптація, знання місцевих звичаїв та традицій, а також інтеграція в місцеву громаду.

4.3. Інтерактивна педагогіка як складова соціалізації та адаптації.

Цей підрозділ містить огляд інтерактивних методів навчання, включаючи рольові ігри, групові проекти, симуляції, дебати та сесії мозкового штурму. Варто розглянути, як інтерактивні методи сприяють соціалізації біженців та мігрантів і допомагають їм краще адаптуватися до нового середовища та налагоджувати соціальні зв'язки. Також бажано

навести конкретні приклади успішного використання інтерактивних методів у літніх школах або інших освітніх програмах.

4.4. Культурна компетентність викладачів.

Необхідно дати визначення культурної компетентності, пояснити, що це таке, які її основні складові та чому вона важлива для роботи з біженцями та мігрантами. Водночас необхідно підкреслити, як культурна компетентність викладачів впливає на ефективність їхнього викладання, взаємодію з учасниками та процес інтеграції. Особливе значення в цьому контексті має опис шляхів розвитку культурної компетентності викладачів, зокрема тренінги, семінари, самоосвіта та практика.

5. Соціальна інтеграція, психологічна підтримка та адаптація.

5.1. Створення середовища, сприятливого для соціалізації.

Психосоціальна підтримка є особливо важливою при організації літніх курсів для біженців та мігрантів: підтримка через групове та індивідуальне консультування може допомогти подолати стрес, пов'язаний з адаптацією до нового середовища, та зміцнити емоційний стан учасників. Водночас інтеграційна функція через соціалізацію проявляється у створенні мереж підтримки між мігрантами та біженцями, а також між мігрантами та місцевим населенням, що дає змогу обмінюватися досвідом та надавати взаємну допомогу.

5.2. Психологічна підтримка та консультування.

Важливим елементом діяльності літніх шкіл для біженців та мігрантів є потреба у психологічній підтримці. Важливість психологічної підтримки слід обговорити, особливо з огляду на стрес, травми та труднощі адаптації, яких зазнають біженці та мігранти. Слід розглянути різні форми психологічної підтримки, включаючи індивідуальне консультування, групову терапію, підтримку соціальних служб та програми психосоціальної підтримки. Також необхідно описати методи та підходи консультування, що використовуються для допомоги біженцям та мігрантам, такі як когнітивно-поведінкова терапія, терапія травм та підтримка через кризове втручання.

5.3. Інтеграційний потенціал заходів на свіжому повітрі.

У цьому підрозділі слід підкреслити важливість позакласних заходів та пояснити, чому позакласні заходи та виїзди є необхідними для інтеграції біженців та мігрантів, включаючи їхній вплив на соціалізацію, адаптацію та культурне розуміння. Також доцільно виділити види заходів, такі як спортивні змагання, культурні події, екскурсії та волонтерські проекти, та пояснити, як ці заходи сприяють інтеграції. Окремим розділом слід включити опис процесу організації позашкільних заходів та екскурсій, включаючи планування, мобілізацію

ресурсів, співпрацю з місцевими установами та врахування культурного походження учасників.

6. Інтеграція через освіту.

6.1. Екологічна освіта як інтегруючий фактор.

Тут необхідно пояснити, як екологічна освіта може слугувати інструментом інтеграції для біженців та мігрантів, а також для представників місцевих органів влади, громад та організацій. Процес ефективної комунікації між ними може підвищити рівень взаєморозуміння та співпраці. Для навчання біженців, мігрантів та представників місцевих органів влади в європейських країнах слід застосовувати педагогічні методики (залучення). Це може стати дуже потужним інструментом інтеграції біженців та мігрантів, починаючи з полегшення їхньої комунікації з місцевими органами влади. Варто підкреслити важливість створення довірчих відносин та дружньої атмосфери (відкриті дискусії, інклюзивні освітні практики). Важливо пояснити, як навчальна програма сприяє інтеграції біженців та мігрантів у Європі та як вона може допомогти розвинути розуміння та повагу до спільних європейських цінностей. У цій книзі пояснюється, що інклюзивна освіта з акцентом на охороні навколишнього середовища та сталому розвитку може використовуватися як інструмент інтеграції для біженців та мігрантів, а також для місцевих органів влади. У цьому контексті важливою складовою освітнього процесу є педагогічна методологія викладання, яка інтегрує екологічні теми в навчальну програму. Ця методологія має бути універсальною, щоб її могли використовувати не лише біженці та мігранти, а й представники місцевих органів влади.

6.2. Інтегрувати потенціал європейської системи вищої освіти.

Тут слід пояснити важливість інтеграції мігрантів та біженців у освітній процес та надання їм потенційних можливостей у європейських навчальних закладах. З цією метою слід визначити освітні інтереси біженців та мігрантів за допомогою опитувань або інтерв'ю та розробити дорожню карту для біженців та мігрантів з інформацією про різні європейські університети, навчальні програми, стипендії та інші форми підтримки. Варто підкреслити, що це може сприяти інтеграції мігрантів та біженців в освітній процес.

6.3. Мотивація як частина інтеграції.

Надайте інформацію про те, як мотивувати біженців та мігрантів продовжувати навчання після літньої школи та здобувати вищу освіту. Освіта є одним із найважливіших чинників успішної інтеграції мігрантів та біженців. Освіта відкриває для них нові можливості для розвитку кар'єри, підвищення соціального статусу та забезпечення економічної безпеки. Інформація про освітні можливості має мотивувати біженців та мігрантів продовжувати навчання та особистий розвиток. Це має включати базову підтримку літніх студентів, які готуються до вступу до європейських університетів, шляхом написання мотиваційних листів,

надання порад щодо вибору напрямку навчання та рекомендацій щодо підготовки до вступних іспитів та співбесід. Сприяння академічному успіху біженців та мігрантів шляхом організації додаткових занять, мовних курсів та консультування, щоб допомогти їм подолати бар'єри, пов'язані з мовою та культурою, також може бути перспективним напрямком. У цьому контексті також варто розглянути можливість організації зустрічей та онлайн-конференцій із представниками європейських університетів для біженців та мігрантів. Необхідно показати біженцям та мігрантам їхні перспективи на майбутнє, дати їм надію та підтримку, і всі ці освітні курси в літніх школах мають стати основним засобом їхньої адаптації та інтеграції в європейське суспільство. «Інтеграція через освіту» має стати головним гаслом цих курсів.

7. Результати, оцінка та перспективи.

7.1. Як можна оцінити успішність інтеграції?

Тут необхідно описати різні способи оцінки успішності інтеграції мігрантів та біженців. Це можуть бути кількісні та якісні методи, такі як опитування, інтерв'ю, аналіз статистичних даних та використання спеціалізованих інструментів для оцінки соціальної та освітньої інтеграції. Вам слід визначити критерії, за якими ви будете оцінювати успішність вашої інтеграційної програми, такі як рівень соціальної адаптації, навчальні досягнення, задоволеність програмою та інші показники.

7.2. Аналіз даних та відгуки учасників.

У цьому розділі слід описати методологічний підхід до збору даних, аналізу та інтерпретації результатів. Він включає опис використовуваних інструментів та технік, а також обґрунтування вибору цих методів.

7.3. Рекомендації щодо подальшого розвитку програми.

У цьому розділі вам слід надати рекомендації щодо подальшого розвитку вашої інтеграційної програми, включаючи літню школу для мігрантів та біженців, на основі результатів вашої оцінки та аналізу даних. Вам слід описати можливі інновації та вдосконалення програми на основі ваших даних та відгуків. Це можуть бути нові методи навчання, зміни у форматі програми, вдосконалені комунікаційні стратегії тощо. Також важливо розглянути перспективи розвитку програми, такі як географічне розширення, залучення нових партнерів та розробка нових курсів і ресурсів.

Посібник з розвитку вищої освіти для мігрантів та біженців

Вступ

Метою посібника є надання детальної інформації про процес вступу до університету та

практичне застосування знань, отриманих під час літніх шкіл «On-Wheels». Ця книга призначена для мігрантів та біженців, які планують продовжити навчання та шукати можливості для кар'єрного зростання в країні-партнері.

Документ міститиме таку інформацію:

1. У розділі, присвяченому вищій освіті, буде представлено огляд організаційної структури системи вищої освіти в країні перебування. Він надасть вичерпну інформацію щодо процесів подання заявки та вступу на університетські курси.
2. Розділ про екологічну поведінку буде присвячений наданню практичних порад щодо застосування знань, отриманих під час курсів літньої школи у сфері охорони навколишнього середовища, сталого розвитку та екологічної поведінки. Крім того, у ньому також йтиметься про практичне застосування знань, отриманих під час літньої школи.

Розділ про вищу освіту

1. Правові аспекти легального перебування/навчання в країні перебування:

- Статус біженця;
- Тимчасове проживання;
- Студентська віза.

2. Огляд системи вищої освіти:

- Короткий огляд університетів, коледжів, політехнічних інститутів та професійно-технічних училищ;
- Види дипломів, сертифікатів та тривалість програм.

3. Право на вступ та доступ:

- Вимоги до вступу (академічна підготовка, рівень володіння мовою та вступні іспити);
- Визнання іноземних кваліфікацій;
- Вимоги до рівня володіння мовою;
- Перехідні програми: (опис підготовчих курсів або програм, доступних для допомоги мігрантам та біженцям у відповідності до критеріїв вступу).

4. Процес подання заявки:

- Як подати заявку: покрокова інструкція (слід намалювати схему, що ілюструє процес);
- Відповідні терміни та графіки;
- Необхідні документи.

5. Фінансова допомога та стипендії:

- Вартість навчання та збори;

- Варіанти фінансової допомоги;
- Стипендії для мігрантів та біженців.

6. Служби підтримки:

- Академічна підтримка (інформація про репетиторство, наставництво та інші академічні ресурси);
- Консультації та послуги з психічного здоров'я;
- Юридична та імміграційна підтримка: інформація про послуги, які можуть допомогти у вирішенні юридичних та імміграційних питань, зокрема щодо візових вимог;
- Мовні та інтеграційні програми;
- Студентські організації, що надають підтримку студентам-мігрантам та біженцям.

7. Ресурси та контакти

Основну інформацію слід зібрати та систематизувати у спеціальних таблицях, наприклад:

Заклад вищої освіти	Критерії прийнятності	Веб-сайт	Примітки
---------------------	-----------------------	----------	----------

Розділ про екологічну поведінку

1. Сталий спосіб життя та споживання:

- Практики скорочення обсягів відходів та переробки відходів у країнах-партнерах (з особливим акцентом на практиках поводження з відходами в кожній країні-партнері);
- Енерго- та водозбереження;
- Розуміння та пом'якшення наслідків зміни клімату;
- Сталі практики харчування (включаючи, наприклад, споживання місцевих та сезонних продуктів та мінімізацію харчових відходів).

2. Відповідальне подорожування та транспорт:

- Огляд громадського транспорту та варіантів подорожей з низьким рівнем викидів;
- Зменшення вуглецевого сліду.

3. Охорона навколишнього середовища та біорізноманіття:

- Повага до природних середовищ існування (включаючи опис того, як слід ставитися до місцевої дикої природи, як уникати засмічення та як брати участь у заходах з охорони природи тощо);
- Опис екологічних норм.

4. Участь у житті громади та освіта:

- Участь у екологічній освіті;
- Волонтерство та екологічний активізм;
- Формування та підтримка екологічного мислення та звичок.

Екологічна частина повинна містити конкретні зображення та приклади успішних екологічних практик.

4. Тестування, оцінка та валоризація.

Цей **робочий пакет** (WP5) представляє собою дуже важливу міжгалузеву діяльність, яка має суттєве значення для використання кінцевих результатів IntegratEU та поширення новин про IntegratEU серед якомога ширшої цільової аудиторії.

Основна мета WP5:

-підвищення обізнаності щодо необхідності дій у сфері охорони навколишнього середовища та сталого розвитку, а також щодо важливості підтримки інтеграції вразливих груп, мігрантів та біженців у процесі їх інтеграції на основі спільних європейських цінностей, толерантності та принципів єдності та різноманітності.

Конкретні цілі WP5:

- забезпечити широке та всебічне використання всіх результатів IntegratEU серед університетської спільноти та інших зацікавлених сторін;
- розширити перспективи університетської спільноти та мотивувати її враховувати питання впливу на довкілля та його захисту, а також спільні європейські цінності, принципи та обізнаність під час розробки та проведення університетських курсів;
- просувати ідею ЄС як спільного та загального дому для всіх, включаючи мігрантів та біженців (особливо українців);
- заохочувати розвиток нових партнерств для майбутніх спільних заходів між різними представниками університетської спільноти у сфері управління навколишнім середовищем на підтримку процесу інклюзії з акцентом на спільні європейські цінності, принципи, ідентичність та усвідомлення
- просувати навчальний підхід IntegratEU як найкращу практику для зміцнення європейських зв'язків у сфері співпраці та посилення європейських екологічних цілей, цінностей, співпраці та інтеграції.

Успішне виконання WP5 дозволить партнерству:

- підтримати досягнення бажаних результатів на різних рівнях
- сприяти кращому розумінню девізу «Об'єднані в різноманітності» - охопити ширшу цільову аудиторію за допомогою каналів та заходів, які є найбільш ефективними та доречними для створення впливу на них та зацікавлення їх результатами IntegratEU
- зробити результати IntegratEU більш помітними та відомими широкому колу зацікавлених

сторін та представникам університетської академічної спільноти

- популяризувати концепцію IntegratEU серед молоді та надихати на подолання упереджень і стереотипів щодо вразливих груп, мігрантів та біженців на основі культури, ідентичності та національності.

Основні результати WP5:

- 1) **Просування протягом терміну** реалізації – його основними результатами будуть: а. Стратегія поширення інформації – розроблена VIKO. Вона детально опише процес поширення інформації протягом усього проєкту, включаючи цільову аудиторію, заходи з поширення інформації, комунікаційні та цифрові інструменти; стратегію у соціальних мережах тощо. б. Інструменти поширення інформації, такі як логотип та візуальна ідентифікація проєкту; цифрові промо-матеріали; акаунти у соціальних мережах; веб-сайт проєкту; інформаційні бюлетені; звіти після кожного засідання/досягнення етапу; тощо. в. Стратегія використання – розроблена TSNUK. У ній будуть викладені конкретні кроки щодо використання продуктів після завершення терміну реалізації проєкту. Тому також будуть включені конкретні заходи щодо впровадження та поширення результатів. Динамічний документ, який буде регулярно оновлюватися.
- 2) **Масштабна цифрова кампанія** — її метою буде підвищення обізнаності щодо необхідності вжиття заходів з охорони навколишнього середовища та забезпечення сталого розвитку, а також щодо важливості підтримки вразливих груп, мігрантів та біженців у процесі їх інтеграції на основі спільних європейських цінностей, толерантності та принципів єдності й різноманітності. Вона також сприятиме усвідомленню важливості відмови від упереджень і стереотипів, пов'язаних із культурою, ідентичністю та національністю, та їх подолання. Кампанія буде просувати ідею та концепцію IntegratEU і мотивувати до кращих щоденних та індивідуальних виборів щодо захисту навколишнього середовища, а також надихати на більшу громадянську активність, краще розуміння та більшу підтримку прийняття та інтеграції людей із вразливих груп, мігрантів та біженців. Кампанія буде проводитися протягом останніх 6 місяців проєкту. У ній будуть задіяні всі соціальні мережі (такі як Facebook та Instagram) та інші цікаві й популярні цифрові канали. Кампанія буде повністю цифровою, що зробить її більш екологічною та дозволить заощадити папір, чорнило та час на друк.
- 3) **Невеликі конференції** – вони будуть організовані кожним партнером як заключні заходи проєкту.

VIKO є головним партнером і відповідає за:

- Розробку **стратегій поширення та використання** результатів
- Складання щорічних звітів про поширення інформації
- Розробку логотипу проєкту та корпоративного стилю
- Розробку веб-сайту проєкту

- Розробку всіх рекламних матеріалів
- Створення профілів у соціальних мережах та розробка плану їх управління
- Розробка корпоративної презентації проєкту для цілей поширення інформації
- Розробка стратегії та плану масштабної цифрової кампанії
- Управління масштабною цифровою кампанією за допомогою коротких щомісячних звітів від партнерів
- Розробка методології організації невеликої конференції
- Розробка анкет для збору відгуків про невелику конференцію
- Перевірка того, що підтримка ЄС згадується у всіх заходах, активностях та матеріалах, пов'язаних з поширенням інформації.

TSNUK розробить стратегію використання результатів у 10 кварталі.

Усі партнери повинні:

- Дотримуватися та реалізовувати стратегії поширення інформації та використання результатів - Щорічно готувати звіти про поширення інформації для VIKO
- Поширювати якомога більше та якомога частіше інформацію про IntegratEU як всередині організації, так і за її межами
- Розповсюджувати рекламні матеріали серед якомога більшої кількості зацікавлених сторін
- Управляти профілем IntegratEU в соціальних мережах відповідно до плану VIKO
- Активно брати участь та дотримуватися стратегії та плану цифрової кампанії
- Готувати статті про IntegratEU та публікувати їх у різних онлайн-виданнях
- Організувати невелику конференцію в останньому кварталі для презентації всіх результатів IntegratEU національній аудиторії та зацікавленим сторонам
- Розповсюдження та збір оціночних карток від учасників конференції - Підготовка короткого звіту з основними висновками на основі наданих відгуків
- Активна співпраця з усіма зацікавленими сторонами з метою просування проєкту
- Надавати підтримку VIKO у всіх заходах, пов'язаних з поширенням інформації.

VIKO презентує поточні результати **цифрової кампанії**. За потреби партнери прийматимуть рішення щодо нових заходів та інструментів для посилення досягнутого впливу навіть після завершення проєкту. Якщо партнери вирішать, UniZagreb може поєднати зустріч у рамках проєкту з невеликою місцевою конференцією. Таким чином, усі партнери зможуть поділитися своїм досвідом та дізнатися більше про сприйняття проєкту хорватськими зацікавленими сторонами.

Події з розширення впливу - Невелика конференція в останньому кварталі: партнери повинні організувати невелику конференцію з щонайменше 20 учасниками в останньому кварталі проєкту. Заявник UniZagreb організує конференцію з 30 учасниками.

Список літератури:

Antón-Solanas, I., Coelho, M., Huércanos-Esparza, I., Vanceulebroeck, V., Kalkan, I., Cordeiro, R., Kömürkü, N., Soares-Coelho, T., Hamam-Alcober, N., Dehaes, S., Casa-Nova, A., & Sagarra-Romero, L. (2020). The Teaching and Learning Cultural Competence in a Multicultural Environment (CCME_n) Model. *Nursing reports (Pavia, Italy)*, 10(2), 154–163.

<https://doi.org/10.3390/nursrep10020019>

Barfod, K. & Mygind, E. (2022). *Udeskole*—Regular Teaching Outside the Classroom. In: Jucker, R., von Au, J. (eds) *High-Quality Outdoor Learning*. Springer, Cham.

https://doi.org/10.1007/978-3-031-04108-2_16.

Cenić, D., Đukić, T., Stojadinović, A. & Spasić Stošić, A. (2023). Outdoor Education: Perspectives of Teachers and Students in the Context of School in Nature as an Innovative Approach in Education. *International Journal of Cognitive Research in Science, Engineering and Education (IJCRSEE)*. 11. 497-510. 10.23947/2334-8496-2023-11-3-497-510.

Giessen, H. (2015). Serious Games Effects: An Overview. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. 174. 2240-2244. 10.1016/j.sbspro.2015.01.881.

Hills, D. & Thomas, G. (2019). Digital technology and outdoor experiential learning. *Journal of Adventure Education and Outdoor Learning*. 20. 1-15. 10.1080/14729679.2019.1604244.

Kaweesi, M., Ayebare, J., Atibuni, D. Z., & Olema, D. K. (2023). Faculty's Perspectives of/on Cultural Diversity Management in a Multicultural Classroom: The Case of a Ugandan University. *International Journal of African Higher Education*, 10(1), 50–77.

<https://doi.org/10.6017/ijahe.v10i1.17187>.

Kiviranta, L., Lindfors, E., Rönkkö, M. L., & Luukka, E. (2023). Outdoor learning in early childhood education: exploring benefits and challenges. *Educational Research*, 66(1), 102–119.

<https://doi.org/10.1080/00131881.2023.2285762>.

Norwood, M, Lakhani, A. & Kendall, E. (2021). Teaching traditional indoor school lessons in nature: The effects on student learning and behaviour. *Landscape and Urban Planning*, 206. 103963. 10.1016/j.landurbplan.2020.103963.

van Kraalingen, I., Hills, D., Reed, J., Beames, S., & Munge, B. (2022). Digital technology and networked spaces in outdoor education: reflections upon presenting at an international webinar. *Journal of Adventure Education and Outdoor Learning*, 24(1), 7–20.

<https://doi.org/10.1080/14729679.2022.2127112>.

Матеріали/ресурси/проєкти були створені в рамках проєкту IntegratEU:

<https://www.integrateu.eu/>

<https://tp.integrateu.eu/>

Консорціум проєкту **IntegratEU** не несе відповідальності
за їх використання третіми сторонами.

Co-funded by
the European Union

Фінансується Європейським Союзом. Однак висловлені погляди та думки належать виключно авторам і не обов'язково відображають позицію Європейського Союзу або Європейського виконавчого агентства з питань освіти та культури (EACEA). Ні Європейський Союз, ні EACEA не несуть відповідальності за них

IntegratEU

IntegratEU

© 2024–2026. Проєкт IntegratEU
Ця робота ліцензована за
ліцензією CC BY–NC–SA 4.0.
